

A FÉMKERESKEDELEMRŐL

A Kormány [T/10748.](#) számú, a fémkereskedelemről szóló törvényjavaslat célja a szabályozás és az ellenőrzések szigorításával, valamint a bírságok növelésével az illegális fémkereskedelem visszaszorítása.

- Magyarországon a fémkereskedelemben működő cégek éves forgalma meghaladja a 300 milliárd forintot.
- 2011-ben mintegy 8500 fémlopást követtek el.
- Az ellopott fémtárgyak egy részét azonnal külföldre továbbítják, másik részét itthoni öntödékbe vagy illegálisan fenntartott telepekre szállítják.
- Európában fémfeldolgozással 400 000 kisvállalkozás foglalkozik, ez 4,2 millió embernek ad munkát, az ágazat termelési értéke pedig 2008-ban 530 milliárd euró volt.
- A réz világpiaci ára annak ellenére sem csökken majd, hogy 2013-ban lehet első alkalommal túlkínálat a világpiacón.

A magyarországi fémkereskedelem számokban

Magyarországon 2012 végén 619 fémkereskedelmi engedéllyel rendelkező vállalkozás működött, ezek 716 telephelyet működtetnek országwide. Az érintett vállalkozások együttesen 10.500 főt foglalkoztatnak. Az ágazatban dolgozó cégek évente mintegy 1,2 millió tonna vasat, 150 ezer tonna színesfémeket, valamint 22 ezer tonna akkumulátor-hulladékot gyűjtenek be és készítenek elő a hasznosításra, éves forgalmuk pedig meghaladja a 300 milliárd forintot.

A fémlopás mértéke

A rendőrség 2011-ben naponta átlagosan több mint húsz alkalommal kapott bejelentést fémlopásról. Az Országos Rendőr-főkapitányság összesített adatai szerint 2011-ben 8500 fémlopást regisztráltak, a bűntettek miatt összesen 1,8 milliárd forint veszteség érhető a vállalkozásokat és magánszemélyeket. A kimutatás szerint legtöbbször a fővárosból és Pest megyéből, valamint Borsod megyéből jelentettek lopást a rendőrségnek.

Az elkövetők között megtalálhatók a fémlopásra berendezkedő, visszaeső bűnözők és az alkalmi fémtolvajok is. Bizonyos esetekben szervezett csoportosulások hajtják végre az illegális cselekményeket, ugyanis az áramvezetékek leszerelése és eltávolítása szakszerűséget, gyors és összehangolt munkát követel.

A fémkereskedelmet ellenőrző Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) tapasztalatai szerint az ellopott fémtárgyak egy részét azonnal külföldre továbbítják, másik részét itthoni öntödékbe vagy illegálisan fenntartott telepekre szállítják.

TÁRSADALMI VONATKOZÁS

A fémzés és lomizás a magyar társadalom bizonyos rétegeiben nagy hagyományokra visszanyúló tevékenység, amely jelentős számú családnak, illetve lecsúszott, periférián élő embernek nyújt szükös, de tervezhető megélhetést. Működésük több esetben illegális (kábelégetések, a lomizások negatív környezeti hatása, a gyűjtőszigetek borogtatása, hulladék- illetve hasznáلتcikk behozatal Ausztriából), tevékenységük azonban valós piaci igényeket elégít ki. Végeredményben hulladék-megelőzési és hasznosítási célokat szolgál, és sok esetben olyan kevéssé hatékonyan elérhető piaci szegmensek begyűjtését végzik el, amely komolyabb cégek számára nem megoldható.

FOGALMAK

A fémkereskedelmi hatóság

A Kormány fémkereskedelmi hatóságként a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszervét jelöli ki. A fémkereskedelmi hatóság az egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról szóló törvényben meghatározott feladatokat, a külön jogszabály szerinti felső-, közép- és alsó fokú szervei útján látja el.

Telephely

Fizikailag (pl. fallal, kerítéssel, mérési ponttal) elkülönített, helyrajzi számmal beazonosított hely, ahol a Fém törvényben meghatározott engedély birtokában fémkereskedelmi engedély köte-

les termékek átvételét, raktározását, tárolását végzik.

Vámtarifaszám

Meghatározott vámtarifaszám, ami alá a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag - a Fém törvény melléklete szerinti több fémet tartalmazó anyag esetén a legnagyobb tömegarányú fémalkotó szerint – besorolható.

Vegyes fém

A Fém törvény melléklete szerinti több fémet tartalmazó, a telephelyre beszállított, még szét nem válogatott tárgyak összessége.

Fémkereskedelmi engedélyköteles anyag

A fémtermékek előállítását üzletszerűen folytató jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet által előállított elsődleges alapanyag, félgyártmány, továbbá meghatározott fémet, annak törmelékét vagy ötvözetét tartalmazó tárgy.

A 2009-es Fém törvényben megfogalmazott cél kétirányú:

1. A jelentős gazdasági károkat okozó és a közszolgáltatások biztonságát fenyegető fémlopások visszaszorítása és a kulturális javak védelme.

2. Az illegális fémkereskedelem visszaszorítása. A szabályozás megpróbálta megakadályozni az elloptott fém értékesítését, azaz megszigorította a fémhulladék leadásának legális menetét, kiegészítve azt egy szigorú ellenőrzési rendszerrel, emellett kényszertárolási kötelezettséget írt elő.

Magyarországi statisztika, 2006-2012

Ezek a következők: Alumínium, antimon, bizmut, cink, cirkónium, kadmium, kobalt, króm, magnézium, mangán, molibdén, nikkel, ólom, ón, réz, tantál, titán, vanádium, vas, wolfram.

Fémkereskedelmi tevékenység

A fémkereskedelmi engedélyköteles anyagnak a fémkereskedő általi felvásárlása, fuvarozása, tárolása, raktározása és értékesítése.

FÉMFELDOLGOZÁS ÉS ÚJRAHASZNOSÍTÁS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

Minden európai régióban működik **fémfeldolgozással** foglalkozó üzem, ezek rugalmas, innovatív, gyakran kisméretű, gyakorlatias, szolgáltatásorientált, munkahelyteremtő vállalatok. Az ágazaton belül Európa-szerte 400 000 kisvállalkozás működik, melyek túlnyomó többsége, mintegy 95 százaléka kevesebb, mint 50 főt foglalkoztat. A fémfeldolgozó ipar 4,2 millió embernek ad munkát, azaz az ipari foglalkoztatás mintegy 12 százalékaért felel. Az ágazat termelési értéke 2008-ban 530 milliárd euró volt.

Az **újrahasznosítás** olyan gazdasági tevékenység, amely jelentősen hozzájárul az EU GDP-jéhez. A használt anyagok és termékek begyűjtésében részt vesznek az állampolgárok, az önkormányzatok és az állami hatóságok is. A begyűjtési rendszerek fejlesztése és a másodnyersanyagok Unión belüli felhasználása hozzájárul majd az EU 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósításához is.

Az európai acél-újrahasznosító ágazatban az acélművekbe kerülő hulladék 40 százalékát hét vállalat szállítja. A Nemzetközi Újrahasznosítási Hivatal (BIR) és az Európai Vasfémhasznosítási Szövetség (EFR) szerint az EU 27 tagállamában összesen mintegy 42000 hulladéklerakó működik. A hulladékágazat becslései szerint ezek közül kb. 250 nagyvállalat, 9 000 közepes vagy nagyméretű vállalat, mely évi több mint 120 000 tonna hulladékot

dogoz fel. A maradék, mintegy 36 000 cég pedig kis- és középvállalkozás.

A nemvas-fémhulladékok közül a legfontosabb és a legnagyobb mennyiségben előforduló fémek az alumínium, a cink, az ólom és a réz. A begyűjtési rendszer hasonló, mint a vas-fémhulladék esetében, az elhasználandó termékekből származó jó minőségű fémhulladék kinyerésére kifinomult technológiákat alkalmaznak.

AZ ÚJRAHASZNOSÍTÁS JOGI KERETEI AZ EURÓPAI UNIÓBAN

- [a hulladékokról szóló 2008/98/EK keretirányelv](#)
- [a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 1994/62/EK irányelv](#)
- [az elhasználandó járművekről szóló 2000/53/EK irányelv](#)
- [a hulladékszállításról szóló 1013/2006/EK rendelet](#)
- [az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2002/96/EK irányelv](#)
- [a REACH 1907/2006/EK rendelet](#)

A RÉZ VILÁGPIACI ÁRA

Elemzők szerint a réz világpiaci ára annak ellenére sem csökken majd, hogy három egymást követő év keresleti többlete után 2013-ban lehet első alkalommal túlkínálat a világpiacon.

Kína már most is a világpiaci kínálat 40 százalékát veszi meg rézből, és a nyersanyag iránti éhsége csak tovább növekedhet. A DZ Bank 2013 végére tonnánként 9100 dolláros, a Commerzbank 8800 dolláros világpiaci rézárral számol, ez az ár 2012 év végén tonnánként 8100 dollár körül volt.

Források:

- [A réz világpiacon az árak a valószínű túlkínálat ellenére sem csökken](#) – elemzeskozpont.hu, 2012. december 13.
- [Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Változások és kilátások a fémfeldolgozó iparban \(2010. október\)](#)
- [Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Hozzáférés a másodnyersanyagokhoz \(2011. február 16.\)](#)
- [Dr. Vitányi Márton: „Metálmizéria...”, avagy a magyarországi fémtörvény bevezetésének tapasztalatai](#) – BKL Kohászat (2011/2. szám)
- Jakubász Tamás: Fémlopás: új törvény, rekordbüntetés – Magyar Nemzet, 2012. szeptember 27.
- Németh I. Gergely: Fémtolvajok ellen államosítás? – Világgazdaság, 2012. augusztus 23.

Jogszabályok:

- [2009. évi LXI. törvény](#) egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról
- [312/2009. \(XII. 28.\) Kormányrendelet](#) az egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról szóló 2009. évi LXI. törvény végrehajtásáról

Készítette: Békési Attila
Képviselői Információs Szolgálat

Országgyűlési Könyvtár

E-mail: infoszolg@parlament.hu
Intranet: <http://infoszolg.ogyk.hu>
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486

Az információs jegyzet belső felhasználásra, az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A dokumentum az összeállítás elkészültének időpontjában fennálló aktuális helyzetet mutatja be.
Az információs jegyzet szerzői jogvédelem alatt áll.